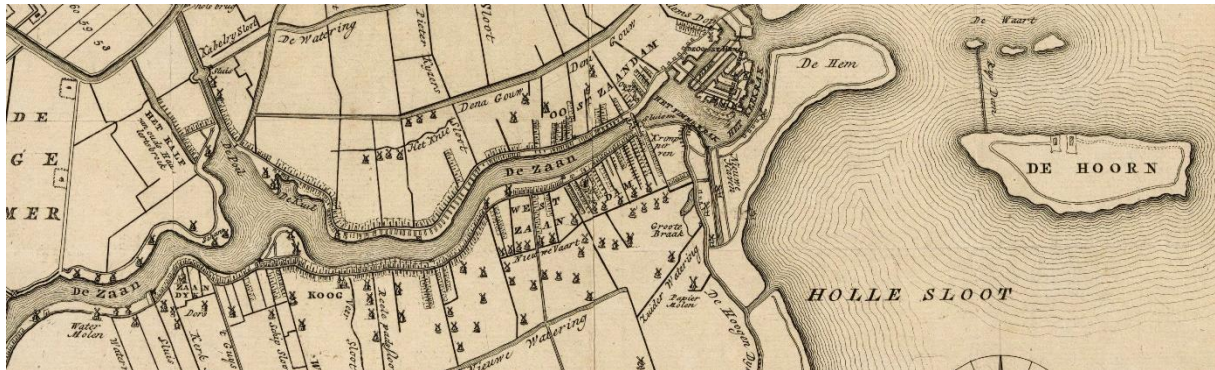

Oost & West

Heen & Weer - Het overzetveer

De Dam, de Hogendam die de verbinding tussen Oost- en Westzaandam vormde en later door de Wilhelminasluis werd doorbroken, was tot lang de enige verbinding om naar de overkant van de Zaan te komen. Als we oude kaarten van de Zaanstroom bekijken zien we geen bruggen. Woonde je bij het Grote Glop en je moest naar de Bullekerk in de Westzijde moest je eerst naar de Hogendam lopen oversteken en dan kon je naar je Bullekerk lopen. Op deze kaart van Klaas Sem (een uitsnede) van rond 1800 is dat goed te zien, geen brug te bekennen.

Voor Zaandammers die naar de overkant van de Zaan wilden, zonder elke keer die hele tocht naar de Hogendam te maken waren er ondernemers die een overzetveer exploiteerden. Dames en heren die voetgangers naar de overkant van de Zaan roeiden. Langs de weg, Oostzijde of Westzijde stond een bordje aan de weg dat men 'hier overzette'.

In de Oostzijde, bij nummer 25 bij de kapperswinkel had men een overzetveer, getuige het witte bordje waarop staat 'hier haalt men over De Zaan'.

Bij de Zaansteeg had veerman de Boer een overzet die klanten naar de Westkant bracht bij de Slagerssteeg t.h.v. het Bakkerspad, nu Klokbaai. De kosten van het overzetten was 1 cent.

Het Ruyterveer had een overzetveer waar later een gemotoriseerde versie voor in de plaats kwam, handwerk dus

Verderop bij café Zaanzicht was het overzetveer van Kees Slot. Dat veer kwam in moeilijkheden toen op die plek in 1882 de Hoopbrug werd geopend. De Hoopbrug was een echte voetgangersbrug, de overtocht was kostte 1 cent, maar dat belette Slot niet om door te gaan met z'n voorziening.

De historicus P. Boorsma schreef over deze Kees, *'In hai begon de straid! Bai hum hum ko' je voor ien sent heen in weer vare. Assie den zoo overvoer, keek ie altemet eres opzai, né die breg in den zattie maer te grummele in te meutele, in z'n bakkes begon ál saggeraineger te staen. In dat wier d'r niet beter op asser, vanaf de breg, ientje skreeuwde: "Trek je rieme niet stik!" of "Denk 'r om Kees dat je vandaag nag terug moete!"*. Hai het 't jare vol éhouwe, maer 't end van 't liedje was den toch, dat Kees 't liet zitte'.¹

¹ P. Boorsma, De Zaende, Breg over de Zaen.

Op de Kalverringdijk was een bekend overzetveer van Adam Smit en zijn echtgenote. In de volksmond werd het wel *'Het overzetveer van Adam en Eva'* genoemd.

Op de foto bij de woning gaat het veer met passagiers op weg naar de overkant met oliemolen 'De Ooievaar' op de achtergrond.

Na de veren met handkracht waren er later de bekende gemotoriseerde

pontveren zoals 'Het Ruyterveer'. Van Oost kwam je zo makkelijk midden in de Westzijde en het was voordelig het personeel van Albert Heijn dat met de trein uit Amsterdam kwam. En dan nog het 'Pontje van Schaap' dat voer op het traject Vissershof-Prins Hendrikkade-Het Eiland en Havenstraat.

Met al die bruggen tegenwoordig is een veer niet echt meer nodig en toch *'hebbe zullie in Zedaik er weer ientje om neer de Skans over te zette'*, mooi hoor!.